

film- skolen

Så fik vi da endelig realiseret drømmen om den filmskole, som har spøgt i alle diskussioner om dansk film i snart mange år. Mens dette skrives, er rektor *I. C. Lauritzen* og skolerådet ved at gennemgå de ca. 150 ansøgninger om optagelse på skolen, og når dette læses, har man formodentlig fundet frem til de lykkelige 10-15 få, som skal lære at lave film.

Om erfaringerne fra den svenske filmskole, der vel nok til en vis grad vil være mønster for den danske, skriver rektor *Rune Waldekranz* andetsteds i dette nummer; om den svenske filmskole har initiativtageren *Harry Schein* udtalt (i et interview i „Jyllands-Posten“ 17.1.1966), at han aldrig har fundet tanken om filmskolen betydningsfuld eller nødvendig. „Det var et klassisk, politisk ønskemål, irrationelt, men realistisk. Mange ville have den – så fik vi den“. Men Schein mener, at de virkelige talenter ville komme frem, uanset om man har en filmskole eller ej. Det er naturligvis rigtigt, at de store talenter ikke skabes på filmskoler. Tværtimod trives de næppe godt sådanne steder. Det er karakteristisk, at f. eks. den franske filmskole praktisk taget ikke spiller nogen rolle i fransk films udvikling, hvor det er det individuelle talent, der tæller. Der er heller ikke megen *raison* i at henvise til østlandenes filmakademier. I et land med en statsdirigeret filmproduktion er der jo simpelthen ikke anden vej ind i produktionen. Filmskolen er især blevet skabt i autoritære stater. Filmskolen i Moskva er verdens ældste, „Centro Sperimentale di Cinematografia“ i Rom blev skabt af *Mussolini*, og også *Hitler* fik sin filmskole i slutningen af trediverne.

Nu ligger der næppe nogen tanker om statsavl bag den danske filmskole. En større fare end i den statskontrollerede undervisning ligger i den omstændighed, at en filmskole kan indsnævre sig til at blive en rugekasse for selvspejlende privilegerede unge. Med den megen tale om værdien af at skabe et *filmmilieu* må man ikke se bort fra det farlige i at skabe et milieu, som er sig selv nok, og som er ude af kontakt med den omgivende virkelighed. En anden fare, og den har jo været åbenbar ved filmskolen i Lodz, er den, at en skole kan skabe en vis akademisme, kan frembringe dygtige dukke, der har lært sig alt om, hvordan man laver film, men som ikke ved, hvorfor man laver film.

Men der er ingen grund til at tage sorgerne på forskud. Selvom man naturligvis ikke kan vente, at alt i dansk film nu vendes til det bedre, er det indlysende, at i en filmproduktion som den danske, der i årevis på få undtagelser nær har frembragt værker omkring det kunstneriske nulpunkt, må ingen forsøg på at forbedre forholdene skyes. I et land, hvor selskaberne ikke har været meget opsat på at give nye talenter chancen, og hvor eventuelle talenter er for frygtssomme og passive til selv at bane sig vejen, er det klart, at der er særlig behov for en skole, der kan skabe muligheder for at fremelske sådanne talenter.

Hvad man først og fremmest må ønske for skolen er, at den må få arbejdsro og tid til at udvikle sig. Det er ikke særligt opløftende at konstatere, at man allerede nu blandt de veletablerede filmfolk begynder at skændes om filmskolen. Naturligvis kan man ikke lære at blive kunstner, men der er dog stadig en del danske filmfolk, som ikke ville have taget skade af at have vidst lidt mere. I værste fald kan filmskolen måske blive den institution, som de ægte rebeller kan skabe i protest mod, jvf. kunstakademiet. Det vil tage tid og koste penge at gøre forsøget med filmskolen, men hvis den ikke kommer til at koste mere hvert år end en dansk film af den gængse standard, er pengene godt givet ud, selvom den ikke hvert år kan dimittere en *Antonioni*. Lad os håbe for den, at den må undgå indblanden fra dem, der måler succes i hurtige og kontante resultater, og lad os håbe, at den må blive rammen om mange frugtbare slagsmål om filmkunsten.